

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3232

Vragen van de leden **Bontenbal** en **Boswijk** (beiden CDA) aan de Minister voor Natuur en Stikstof over *het reduceren van stikstofuitstoot door het uitkopen van industriële bedrijven* (ingezonden 20 mei 2022).

Antwoord van Minister **Van der Wal-Zeggelink** (Natuur en Stikstof) (ontvangen 22 juni 2022). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2021–2022, nr. 3022.

Vraag 1

Bent u bekend met de wens van de provincie Gelderland om in het kader van de stikstofaanpak industriële bedrijven op te kopen?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met de wens van de provincie Gelderland om in het kader van de stikstofaanpak industriële bedrijven op te kopen.

Vraag 2

Klopt het dat de bestaande uitkoopregelingen hierin niet voorzien, omdat deze uitsluitend zijn gericht op het uitkopen van boeren?

Antwoord 2

Ja. De bestaande uitkoopregelingen, zijnde de «Regeling provinciale aankoop veehouderijen» (Rpav) en de «Landelijke beëindigingsregeling veehouderijlocaties» (Lbv), zijn gericht op de uitkoop van agrarische ondernemingen en voorzien niet in het uitkopen van industriële bedrijven.

Vraag 3

Ziet u in dat het vrijwillig uitkopen van industriële bedrijven mogelijk een kans is om op een kosteneffectieve wijze zowel stikstof als CO₂ te reduceren? En bent u het ermee eens dat het uitkopen van industriële bedrijven ervoor kan zorgen dat de reductieopgave voor de blijvende industriële en agrarische bedrijven kleiner wordt? Zo nee, waarom niet?

¹ Het Financieele Dagblad, 18 mei 2022, «Gelderland wil stikstofuitstoot reduceren door uitkoop fabrieken» (<https://fd.nl/politiek/1439952/gelderland-wil-stikstofuitstoot-reduceren-door-uitkoop-fabrieken#:~:text=De%20provincie%20Gelderland%20wil%20fabrieken,Natuur%20en%20Voedsel%20kwaliteit%20heeft%20gestuurd>).

Antwoord 3

Het kabinet staat voor een aanpak waarbij alle sectoren een evenredige bijdrage leveren aan het oplossen van de stikstofproblematiek. Er wordt daarbij, mede vanuit het oogpunt van kosteneffectiviteit, nadrukkelijk gezocht naar mogelijkheden om de stikstofopgave te combineren met de klimaatdoelstellingen. Bij de industrie en de energiesector, die samen verantwoordelijk zijn voor twee procent van de stikstofdepositie in onze Natura 2000-gebieden, gaat het hoofdzakelijk om de uitstoot van stikstofoxiden (NO_x). Vanwege het depositiekarakter van NO_x en de grotere hoogte waarop deze emissie door de industrie plaatsvindt, deponereert de stikstof die de industrie uitstoot zeer diffuus, zodat er geen duidelijke gebieds-specifieke industriebronnen kunnen worden geïdentificeerd.² Voor de uitstoot van NO_x is het daarom doorgaans effectiever om de stikstofbelasting via generiek beleid te verlagen. Het kabinet treft dus voor het terugdringen van de NO_x-uitstoot met name generiek landelijk beleid (onder andere beleidsprogramma Klimaat en Energie, Schone Lucht Akkoord, structurele aanpak stikstof) en zorgt aanscherping van Europese regelgeving tot emissiereductie. Gezien het voorgaande is het niet waarschijnlijk dat het uitkopen van industriële bedrijven in veel gebieden zal kwalificeren als een kosteneffectieve stikstof reducerende maatregel. Dit laat onverlet dat provincies deze maatregel wel kunnen overwegen in de gebiedsprocessen. Provincies kunnen hierin zelf tot een maatwerkoplossing komen om een individueel industrieel bedrijf op te kopen, mits dit doeltreffend en doelmatig is.

Vraag 4

Deelt u de mening dat het van belang is dat alle sectoren bijdragen aan het oplossen van de stikstofproblematiek, dat er middelen nodig zijn om maatregelen te treffen in alle sectoren, en dat het uitkopen van bedrijven daarom ook voor alle sectoren tot de mogelijkheden moet behoren? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Zeker zal moeten worden gesteld dat de inzet in alle sectoren bij elkaar leidt tot het onontkoombaar halen van de doelen op klimaat, natuur (stikstof) en water. Een evenredige bijdrage van alle sectoren is conform het coalitieakkoord het uitgangspunt. Het kabinet maakt ook conform het coalitieakkoord de benodigde middelen vrij voor de klimaat- en stikstofmaatregelen. Het kabinet zal begin 2023 hiertoe richtinggevende doelen vaststellen voor de NO_x-uitstoot van onder andere mobiliteit en industrie, waarmee ook invulling wordt gegeven aan de motie-Thijssen (35 925 XIV, nr. 121). Vanuit de sectoren mobiliteit en industrie wordt vanuit het structurele pakket en via klimaatbeleid, het luchtkwaliteitbeleid en de aanscherping van Europese normen en de vergunningverlening door bevoegde gezagen hiervoor al een bijdrage geleverd. Voor de toekomst worden er geen maatregelen uitgesloten.

Vraag 5

Deelt u tevens de mening dat het van belang is om zo snel mogelijk te komen tot een uitkoopregeling die de provincie Gelderland en mogelijk ook andere provincies in staat stelt om de meekoppelkansen op het gebied van stikstof en klimaat te benutten door fabrieken die daarvoor in aanmerking willen komen uit te kopen? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat gaat u doen om dit te bewerkstelligen?

Antwoord 5

Het kabinet zet bij de industrie sterk in op het koppelen van stikstof en klimaat. Zo leidt de energietransitie tot energiebesparingsmaatregelen en elektrificatie van bedrijfsprocessen, waarmee de stikstofuitstoot wordt teruggebracht. Provincies kunnen zelf tot een maatwerkoplossing komen om een individueel industrieel bedrijf op te kopen. Het kabinet kijkt naar financieringsmogelijkheden voor maatwerk in andere sectoren dan de landbouw als onderdeel van de door de provincies opgestelde gebiedsplannen, mits zulk maatwerk doeltreffend en doelmatig bijdraagt aan de

² Bijlage 5 – RIVM Briefrapport bijdrage aan de stikstofdepositie in de natuur vanuit de industrie, het verkeer en de consumenten | Rapport | Rijksoverheid.nl.

stikstofdoelstellingen. Daarvoor zal ook getoetst worden aan de integrale doelstellingen op het gebied van water, klimaat en stikstof.

Vraag 6

Herinnert u zich de motie van het lid Geurts (Kamerstuk 35 600, nr. 33) waarin de regering werd verzocht om bij de uitwerking van de maatregel «maatwerk piekbelasters industrie» rekening te houden met de impact van lokale specifieke piekbelasters en te bezien of provincies hier een rol in kunnen spelen? Kunt u aangeven hoe aan deze motie uitvoering is gegeven en op welke wijze daarbij specifiek aandacht is besteed aan mogelijkheden voor het opkopen van industriële bedrijven?

Antwoord 6

Het kabinet heeft ter uitvoering van de motie van het lid Geurts (Kamerstuk 35 600, nr. 33) gesprekken gevoerd met enkele grotere industriële stikstofemittenten. Vervolgens is afgelopen najaar besloten om te verduurzamen door de middelen beschikbaar te stellen aan de subsidieregeling Versnelde Klimaatinvesteringen Industrie (VEKI-regeling). Deze regeling helpt bedrijven energie te besparen in aanvulling op de energiebesparingsplicht of om te schakelen naar hernieuwbare energiebronnen. Daarmee wordt naast CO₂-reductie ook NO_x-reductie gerealiseerd. Naar verwachting zal de VEKI-regeling deze maand opgesteld worden.

Vraag 7

Bent u bereid om op zo kort mogelijke termijn een uitkoopregeling te ontwikkelen die voorziet in het vrijwillig opkopen van industriële bedrijven ten behoeve van onder andere het reduceren van de uitstoot van stikstof en CO₂? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 7

Zoals aangegeven in vraag 3 is het niet waarschijnlijk dat het uitkopen van industriële bedrijven in veel gebieden zal kwalificeren als een kosteneffectieve stikstofreducerende maatregel. Dit laat onverlet dat provincies deze maatregel wel kunnen meenemen in de gebiedsprocessen, zie hiervoor ook antwoord 5. Provincies kunnen zelf tot een maatwerkoplossing komen om een individueel industrieel bedrijf op te kopen mits dit doeltreffend en doelmatig is.

Vraag 8

Bent u tevens bereid te kijken hoe een versnelde verduurzaming van bedrijven in de regio, bijvoorbeeld in «het zesde cluster», een bijdrage kan leveren aan de stikstofaanpak? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

De in het antwoord op vraag 6 genoemde VEKI-regeling zal naar verwachting deze maand weer opgesteld worden met een budget van € 56,5 miljoen. Bij de behandeling van deze aanvragen zal ook het te verwachten stikstofeffect in kaart gebracht worden. Deze subsidieregeling is ook goed bruikbaar voor bedrijven uit het zesde cluster.

Het kabinet zet voorts in op de verduurzaming van het MKB en zal in die aanpak, waarin het zesde cluster een belangrijke plaats zal hebben, ook de te verwachten stikstofeffecten meewegen. Over deze aanpak zal uw Kamer in het najaar geïnformeerd worden.